

BALDONES NOVADA DOME
JĀŅA DŪMIŅA BALDONES MŪZIKAS SKOLA

Reģ.Nr. 4376902282
Daugavas ielā 23, Baldone, Baldones novads, LV- 2125
Tālrunis 67932069, e-pasts baltapils@baldone.lv

PROFESIONĀLĀS IEVIRZES IZGLĪTĪBAS PROGRAMMAS
TAUSTIŅINSTRUMENTU SPĒLE
APAKŠPROGRAMMAS VISPĀRĒJO KLAVIERU SPĒLE

**Mācību priekšmeta
„Vispārējo klavieru spēle”
programma**

*Mācību priekšmeta programma pieņemta „Taustiņinstrumentu spēles” metodiskajā komisijā
2018. gada 12. septembrī, sēdes protokols Nr. 1.*

*J.Dūmiņa Baldones mūzikas skolas profesionālās ievirzes
izglītības programmas “**Taustiņinstrumentu spēle – Vispārējo
klavieru spēle**” programma pamatizglītības pakāpei.*

Vispārējo klavieru mācību programma nosaka mācību priekšmeta mācīšanas mērķus un uzdevumus, sasniedzamo galarezultātu – zināšanas, prasmes un iemaņas, kā arī to pārbaudes formas un metodes.

Programmā noteiktā mācību satura apguvei plānotas stundas:

- Pūšaminstrumentu, sitaminstrumentu, ģitāras, akordeona un kokles spēles klasē - 88 stundas 5 gados (0,5 stundas nedēļā);
- Vijoļspēles, čello spēles klasei – 123 stundas 7 gados (0,5 stundas nedēļā).

1. Programmas mērķi un galvenie uzdevumi:

1.1. Mērķi:

- 1.1.1. Veidot audzēkņiem profesionālās iemaņas klavierspēlē;
- 1.1.2. Sekmēt audzēkņa veidošanos par garīgi attīstītu, brīvu, atbildīgu un radošu personību;

1.2. Galvenie uzdevumi:

- 1.2.1. nodrošināt sistematizētu pamatzināšanu un pamatprasmju apguvi klavierspēlē;
- 1.2.2. veicināt audzēkņu muzikalitātes attīstīšanu;
- 1.2.3. apgūt patterminoloģiju mūzikā;
- 1.2.4. veicināt apdāvinātāko audzēkņu interesi par tālākās muzikālās profesionālās izglītības ieguvu un sagatavot tos iestāj pārbaudījumiem.

2. Mācību darba formas un metodes:

- 2.1. mācību stundas - 0,5 stundas (20 minūtes) nedēļā;
- 2.2. patstāvīgais darbs;
- 2.3. kontrolstundas;
- 2.4. konkursi, festivāli – skolas , reģionālie.

3. Mācību priekšmeta *Vispārējās klavieres* programmas satura apguves secība

1.apmācības gads

1. Priekšmeta apjoms – 0,5 stundas nedēļā .

2. Priekšmeta mērķis un uzdevumi:

- Jāiemācās orientēties divās sistēmās , jāapgūst vijoles un basa atslēgas notis;
- Roku nostādīšana, koordinācijas vingrinājumi;
- Aplikatūras un klavierspēles pamatstrihu – *legato, non legato, staccato* spēles paņemienu pakāpeniska apgūšana;
- Pēc dzirdes jāsameklē vieglu tautas dziesmu melodijas un patstāvīgi vēlams tām atrast atbilstošu pavadījumu.

3. Priekšmeta saturs:

Mācību gadā jāapgūst:

Kopā 9 -11 skaņdarbi:

- 2 – 3 etīdes
- 1 – 2 skaņdarbi ar polifoniskām iezīmēm
- 5 – 6 dažāda rakstura skaņdarbi, tajā skaitā ansambļi

4. Pārbaudes formas:

Kontrolstunda gada beigās – 2 dažāda rakstura skaņdarbi

Piemēram : Latv.t.dz. I.Štrauses pārlik. „Div’ dzelteni kumeliņi”

Latv.t.dz. J.Lipšāna apd. „, Incīti, runcīti”

5. Mācību līdzekļi:

- Visi pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klaviermūzikas krājumi, kas veido audzēkņu prasmes, attīsta muzikālo izpratni un audzina muzikālo gaumi.

2. apmācības gads

1. Priekšmeta apjoms - 0,5 stundas nedēļā.

2. Priekšmeta mērķi un uzdevumi:

- Turpināt audzēkņa tehnisko iemaņu nostiprināšanu un pilnveidošanu;
- Attīstīt audzēkņu muzikālo gaumi un mūzikas valodas izpratni.

3. Priekšmeta saturs:

Mācību gadā jāapgūst:

Gammas līdz vienai zīmei, vadoties no katra audzēkņa individuālajām sējām. Tehniskie palīglīdzekļi – vingrinājumi (T.Nikolajeva, Š.L. Hanons, U.Suneps, J.Gņesina, E.M.Bernama u.c.)

Kopā 8 – 10 skaņdarbi:

- 2 – 3 etīdes
- 1 polifonisks skaņdarbs
- 1 izvērstas formas skaņdarbs
- 3 – 4 skaņdarbi, tajā skaitā ansambļi

4. Pārbaudes formas:

Kontrolstunda I pusgadā - etīde un polifonija

Piemēram: A.Rouli - Prelūdijs un fūga

L.Šitte – Eīde op.108 Nr.16

Ieskaite – Kontrolstunda gada beigās - izvērstas formas skaņdarbs vai ar tā elementiem, skaņdarbs pēc izvēles.

Piemēram : D.Tjurks - Sonatīne Do maž. I, II, III

B.Dvarionas – Prelūdijs

5. Mācību līdzekļi:

Visie pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klaviermūzikas krājumi, kas veido audzēkņu prasmes, attīsta muzikālo izpratni un audzina muzikālo gaumi.

3.apmācības gads

1. Priekšmeta apjoms – 0,5 stunda nedēļā.
2. Priekšmeta mērķis un uzdevumi:
 - Atbilstoši muzikālajām dotībām, celt audzēkņu klavierspēles tehnisko un māksliniecisko līmeni;
 - Mācīt izprast mūzikas valodu, tās izteiksmes līdzekļus.

3. Priekšmeta saturs:

Mācību gadā jāapgūst:

Gammas līdz 1- 2 zīmes, vadoties no katra audzēkņa individuālajām sējām.

Tehniskie palīg līdzekļi – vingrinājumi (T.Nikolajeva, Š.L. Hanons, U.Suneps, J.Gņesina, E.M.Bernama u.c.)

Kopā 8 – 9 skaņdarbi:

- 2 – 3 etīdes
- 1 polifonisks skaņdarbs
- 1 izvērsta formas skaņdarbs
- 3 – 4 skaņdarbi, tajā skaitā ansambļi

4. Pārbaudes formas:

Kontrolstunda I pusgadā - polifonija vai divi dažāda rakstura skaņdarbi

Piemēram : J.S.Bahs – Menuets re min, L.Garūta – Kāda saulaina pļaviņa mežā

Pārcelšanas ieskaite mācību gada beigās – divi skaņdarbi pēc izvēles, var iekļaut izvērsta formas skaņdarbu , atbilstošu audzēkņu spējām.

Piemēram: A.Žilinskis – „Laivā pa Lielupi”

F.Špindlers – Sonatīne Do mažorā

5. Mācību līdzekļi:

Visie pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klaviermūzikas krājumi, kas veido audzēkņu prasmes, attīsta muzikālo izpratni un audzina muzikālo gaumi.

4.apmācības gads

1. Priekšmeta apjoms – 0,5 stunda nedēļā.
2. Priekšmeta mērķis un uzdevumi:
 - Turpināt audzēkņu tehnisko iemaņu nostiprināšanu un pilnveidošanu
 - Attīstīt audzēkņu mūzikālo gaumi un mūzikas izpratni

3. Priekšmeta saturs:

Mācību gadā jāapgūst:

Gammas līdz 2 zīmēm (mažora gamma, T5/3 ar pretkustību,minora abas gammas, t5/3, akordi – taisni), vadoties no katra audzēkņa individuālajām sējām. Tehniskie palīg līdzekļi – vingrinājumi (T.Nikolajeva, Š.L.

Hanons,J.Gņesina, E.M.Bernama u.c.)

Kopā 5-7 skaņdarbi, pēc pedagoga ieskatiem var iekļaut arī polifoniskus un izvērstas formas skaņdarbus:

- 2 – 3 etīdes
- 1 polifonisks skaņdarbs
- 1 izvērstas formas skaņdarbs
- 3 – 4 skaņdarbi, tajā skaitā ansambļi

4. Pārbaudes formas:

Kontrolstunda I pusgadā - polifonija vai divi dažāda rakstura skaņdarbi

Piemēram : J.S.Bahs Mazā prelūdiņa Do mažorā

E.Gradeski – Saldējums

Pārceļšanas ieskaite mācību gada beigās – divi skaņdarbi pēc izvēles, var iekļaut izvērstas formas skaņdarbu, atbilstošu audzēkņu spējām.

Piemēram : M. Klementi - Sonatīne do mažorā I daļa

D.Kabaļevskis –Lēns valsis

5. Mācību līdzekļi:

Visie pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klaviermūzikas krājumi, kas veido audzēkņu prasmes, attīsta muzikālo izpratni un audzina muzikālo gaumi.

5.apmācības gads

4. Priekšmeta apjoms – 0,5 stunda nedēļā.

5. Priekšmeta mērķis un uzdevumi:

- Paplašināt audzēkņu redzesloku, ietverot repertuārā dažādu laikmetu un stilu autoru kompozīcijas;
- Veicināt audzēkņu līdzdalību repertuāra izvēlē
- Turpināt darbu pie tehnikas pilnveidošanas.

6. Priekšmeta saturs:

Mācību gadā jāapgūst:

Gammas līdz 3 zīmēm(mažora gamma, T5/3 ar pretkustību,minora abas gammas, t5/3, akordi – ar pretkustību, vadoties no katra audzēkņa individuālajām sējām. Tehniskie palīglīdzekļi – vingrinājumi (T.Nikolajeva, Š.L. Hanons,J.Gņesina, E.M.Bernama u.c.)

Kopā 5-7 skaņdarbi, pēc pedagoga ieskatiem var iekļaut arī polifoniskus un izvērstas formas skaņdarbus:

- 2 – 3 etīdes
- 1 polifonisks skaņdarbs
- 1 izvērstas formas skaņdarbs
- 3 – 4 skaņdarbi, tajā skaitā ansambļi

4. Pārbaudes formas:

Kontrolstunda I pusgadā - polifonija vai divi dažāda rakstura skaņdarbi

Piemēram : G.F.Hendelis Alemanda Fa mažorā no Svītas

A.Kalniņš – „Sapnī”

Pārceļšanas ieskaite mācību gada beigās – divi skaņdarbi pēc izvēles, var iekļaut polifonisku vai izvērstas formas skaņdarbu, atbilstošu audzēkņu spējām.

Piemēram: M. Šmics Džeza invencija
M.Klementi Rondo Sol mažorā

5. Mācību līdzekļi:

Visie pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klaviermūzikas krājumi, kas veido audzēkņu prasmes, attīsta muzikālo izpratni un audzina muzikālo gaumi.

6.apmācības gads

- 1 Priekšmeta apjoms – 0,5 stunda nedēļā.
- 2 Priekšmeta mērķis un uzdevumi:
 - Paplašināt audzēkņu redzesloku, ietverot repertuārā dažādu laikmetu un stilu autoru kompozīcijas;
 - Veicināt audzēkņu piedalīšanos koncertos, konkurso, fetivālos
 - Turpināt darbu pie tehnikas pilnveidošanas.

3 Priekšmeta saturs:

Mācību gadā jāapgūst:

Gammas līdz 4 zīmēm(mažora gamma, T5/3 ar pretkustību, D7 – taisni ,minora abas gammas, t5/3, – ar pretkustību akordi, pmVII7 – taisni), vadoties no katra audzēkņa individuālajām sējām. Tehniskie palīglīdzekļi – vingrinājumi (T.Nikolajeva, Š.L. Hanons,J.Gņesina, E.M.Bernama u.c.)

Kopā 5-7 skaņdarbi, pēc pedagoga ieskatiem var iekļaut arī polifoniskus un izvērstas formas skaņdarbus:

- 2 –etīdes
- 1 polifonisks skaņdarbs
- 1 izvērstas formas skaņdarbs
- 2 – 4 skaņdarbi

4. Pārbaudes formas:

Kontrolstunda I pusgadā - polifonija vai divi dažāda rakstura skaņdarbi

Piemēram: E.Melngailis „Menuetto in modo classico”

M. Šmics – „Mikipele”

Pārceļšanas ieskaite mācību gada beigās – divi skaņdarbi pēc izvēles, var iekļaut polifonisku vai izvērstas formas skaņdarbu , atbilstošu audzēkņu spējām.

Piemēram: P. Līcīte – Variācijas par latv.taut.dz. tēmu „Es pazinu to putniņu”

E.Grīgs Valsis la minorā

5. . Mācību līdzekļi:

Visie pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klaviermūzikas krājumi, kas veido audzēkņu prasmes, attīsta muzikālo izpratni un audzina muzikālo gaumi.

7.apmācības gads

1. Priekšmeta apjoms – 0,5 stunda nedēļā.
2. Priekšmeta mērķis un uzdevumi:
 - Paplašināt audzēkņu redzesloku, ietverot repertuārā dažādu laikmetu un stilu autoru kompozīcijas;

- Rosināt audzēkņos vēlmi turpināt muzikālo izglītību mūzikas vidusskolā;
- Turpināt darbu pie tehnikas pilnveidošanas.

3. Priekšmeta saturs:

Mācību gadā jāapgūst:

Gammas līdz 4 zīmēm(mažora gamma, T5/3 ar pretkustību, D7 – taisni ,minora abas gammas, t5/3, – ar pretkustību akordi, pmVII7 – taisni), vadoties no katra audzēkņa individuālajām sējām. Tehniskie palīglīdzekļi – vingrinājumi (Š.L. Hanons, u.c.)

Kopā 4 - 5 skaņdarbi, pēc pedagoga ieskatiem var iekļaut arī polifoniskus un izvērstas formas skaņdarbus:

4. Pārbaudes formas:

Kontrolstunda I pusgadā - polifonija vai divi dažāda rakstura skaņdarbi

Piemēram : J.S.Bahs – Divbalsīgā invencija Do mažorā

Fr.Šūberts Valsis si minorā

Noslēguma beigšanas ieskaite mācību gada beigās

Piemēram: M.Klementi Sonatīne Do mažorā op.36

J.Ivanovs Prelūdijs

5. . Mācību līdzekļi:

Visie pieejamie nošu izdevumi, jaunākie klaviermūzikas krājumi, kas veido audzēkņu prasmes, attīsta muzikālo izpratni un audzina muzikālo gaumi.

Pārbaudes formu plānojums jāapspriež katru gadu metodiskās komisijas sēdē. Tas var mainīties individuāli vai visai nodaļai kopumā, atkarībā no audzēkņu piedalīšanās konkursos, koncertos, festivālos, slimību gadījumos un tml.

Programma katram audzēknim tiek sastādīta individuāli, atbilstoši viņa spējām.

7. Zināšanu, prasmju un iemaņu vērtēšanas komponenti un vērtēšanas skala

Apguves līmenis	Vērtējums ballēs	Vērtējuma atšifrējums
Augsts	10 – izcili	Zināšanas pārsniedz mācību priekšmeta programmas prasības
	9 – teicami	Pilnā mērā apgūtas mācību priekšmeta zināšanu apguves prasības
Optimāls	8 – ļoti labi	Pilnā mērā apgūtas mācību priekšmeta zināšanu apguves prasības, taču reizēm trūkst skaidrojuma pamatotības
	7 – labi	Apgūtas mācību priekšmeta zināšanu apguves prasības, taču vienlaikus konstatējami atsevišķi nesvarīgi trūkumi
	6 – gandrīz labi	Apgūtas mācību priekšmeta zināšanu apguves prasības, taču atsevišķas zināšanas ir nepietiekami stabilas un pārliecinošas
Vidējs	5 – viduvēji	Pamatvilcienos apgūtas mācību

		priekšmeta zināšanu apguves prasības, kaut arī konstatējama atsevišķu zināšanu nepietiekama stabilitāte un rezultativitāte
	4 gandrīz viduvēji	Pamatvilcienos apgūtas mācību priekšmeta zināšanu apguves prasības, tomēr konstatējama to nepilnīga pārvaldīšana un ievērojami trūkumi tajā
Zems	3 –vāji	Zināšanas mācību priekšmetā ir apgūtas virspusēji
	2 – ļoti vāji	Apgūtas atsevišķas zināšanas, kopumā trūkst orientācijas tajās
	1 – neapmierinoši	Nav vispār zināšanu mācību priekšmetā

Piezīme. Izglītojamā sasniegumus vērtē salīdzinājumā ar plānotajiem rezultātiem, raksturojot mācību priekšmeta programmas vai tās daļas apguves līmeni.

Prasmju pārbaudes vērtēšanas komponenti un vērtēšanas skala

Vērtēšanas komponenti	Vērtējums ballēs	Vērtējuma skaidrojums
Repertuāra atbilstība mācību priekšmeta programmām	3	Programmas sarežģītības pakāpe ir zema
	4 -5	Sarežģītības pakāpe 50% skaņdarbiem ir zem vidējā
	6	Sarežģītības pakāpe skaņdarbiem ir vidēja
	7 – 8	Sarežģītības pakāpe atbilst klases prasībām
	9	Dažu skaņdarbu sarežģītības pakāpe pārsniedz izglības programmas prasības
	10	Visu skaņdarbu sarežģītības pakāpe pārsniedz izglības programmas prasības
Uzstāšanās kultūra(artistsims, stāja, uzvedība)	3	Nepietiekama uzstāšanās kultūra
	4 -5	Atsevišķos komponentos nepietiekama uzstāšanās kultūra
	6-7	Kopumā atbilstoša uzstāšanās kultūra, pietrūkst artistisma
	8 -9	Uzstāšanās kultūra atbilst prasībām, piemīt brīvība un zināms artistisms
	10	Pārlicinoša, brīva, spilgta un artistiska uzstāšanās
Skaņdarbu	3	Atskaņojums neatbilst komponista

atskaņojuma atbilstība komponista norādņēm		norādņēm, daudz teksta kļūdu
	4	Atskaņojums daļēji atbilst komponista norādņēm, ir dažas teksta kļūdas
	5 -6	Atskaņojums kopumā atbilst komponista norādņēm, bet pieļautas neprecizitātes
	7 – 8	Atskaņojums kopumā atbilst komponista norādņēm, vietām nedaudz formāls
	9- 10	Atskaņojums kopumā atbilst komponista norādņēm, ir loģisks un pārlicinošs
Atskaņojuma tehniskais līmenis(temps, precizitāte, metroritms, štrihi, aparāts, artikulācija)	3	Tehniskais līmenis ir zems, vairāki tehnikas komponenti pielietoti nepareizi
	4	Tehniskais līmenis ir nepietiekams, vairāki tehnikas komponenti pielietoti neprecīzi
	5 – 6	Tehniskais līmenis ir apmierinošs, ne visi, tehnikas komponenti ir precīzi un pārlicinoši
	7	Tehniskais līmenis ir labs, tomēr dažu tehnisko komponentu kvalitāte ir nepietiekama
	8 - 9	Atskaņojuma viss tehniskais arsenāls tiek pielietots vispusīgi un sabalansēti
	10	Tehniskais līmenis ir augsts, tehnisko komponentu skaidrs, precīzs un pārlicinošs pielietojums ļauj pilnībā brīvi pievērsties mākslinieciskā satura atklāšanai
Atskaņojuma mākslinieciskais sniegums(saturs, tēls, forma, tembris, dinamika, frāzējums, oriģinalitāte)	3	Sniegums nav atbilstošs saturam, komponentu pielietojums neprecīzs
	4	Sniegums ir nestabils, vairāki komponenti pielietoti aptuveni un neprecīzi
	5	Kopumā sniegums ir apmierinošs, tomēr dažu komponentu kvalitāte nav pietiekama

	6 -7	Mākslinieciskās izteiksmes līdzekļi pielietoti skaidri un precīzi, bet sniegunā pietrūkst pārliecības
	8 -9	Mākslinieciskais sniegums atbilst autora iecerei, ir skaidra un precīza izpildījuma kvalitāte
	10	Mākslinieciskais sniegums spilgts un brīvs, tiek piedāvāts savs oriģinālais skatījums

Kopvērtējums : visu komponentu summa tiek dalīta ar 5, tādējādi tiek iegūta vidējā balle.

7. Mācību darba formas, veidi, metodes

Formas un veidi:

- Ikdienas pārbaudes formas –kontaktstundas, mājas darbs;
- Pārbaudes formas – kontrolstunda, ieskaite ar vērējumu, mācību koncerts, atklātais koncerts, noslēguma ieskaite, konkurss, festivāls, skate, koncertu apmeklējums

Metodes

Izmantotās metodiskās grāmatas:

1. S.Rozenberga – Klavieru spēles metodikas
2. M.Sīpola – Pianistiskās izglītības sistēma Latvijā
3. V.Krastiņš, M.Švinka – Profesoru N.Dauges un V.Zosta pedagoģiskie principi
4. A.Aleksejevs – Klavierspēles apmācības metodika
5. N.Ļubomudrova - Klavierspēles apmācības metodika
6. K.A.Martinsens – Pianista audzināšana
7. N.Terentjeva – Kārls Černi un viņa etīdes
8. M.Feigins –Audzēkņa individualitāte un pedagoga meistarība
9. N.Golubovska – Pedalizācijas māksla
10. Klavierspēles pedagoģijas jautājumi I izd.
11. N.Kaļiņina – Baha klavīra mūzika klavierklasē
12. A.Nikolajevs – Klavierspēles pedagoģijas vēstures un pianisma teorijas apraksti u.c.